

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika Közigazgatás és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Újságírás Intézet
1.4 Szakterület	Újságírás
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Újságírás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Sajtó etika és deontológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Ungvári-Zrínyi Imre egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Ungvári-Zrínyi Imre egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	60				
3.8 A félév össz-óraszama	76				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1.3.A szakterület tevékenységeinek szervezéséhez és működéséhez kapcsolódó deontológiai alapelvek és etikai normák alkalmazása, a szakma szervezési módjának és értékeinek leírása.</p> <p>C1.4. A nemzeti és európai jogszabályok alkalmazása a tájékoztatáshoz való szabad hozzáférés, szellemi tulajdon, szerzői jog, copyright tekintetében a szakmai kommunikációs és a dokumentációs tevékenység során.</p> <p>C4.3.A szakmai viselkedés irányítása a nyilvános térben tevékenykedő felelős kommunikátori pozíció kontextusában, betartva az elismert szakmai normákat</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1. Reális megvitatása – elméleti és gyakorlati indoklás mellett – egyes szokványos szakmai problémáknak, ezek hatékony és deontológiai megoldása érdekében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az etika és a deontológia alapfogalmainak és sajátos problémáinak ismerete
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A médiakommunikáció gyakorlati helyzeteiben igényelt sajátos eljárások morális szempontjai iránti érzékenység kialakítása</p> <p>A közkapcsolati és tömegtájékoztatási tevékenység etikai és deontológiai szabályait megsértő konkrét esetek elemzésének képessége</p> <p>A tudományterületre vonatkozó jogi terminológia, jogszabályi háttér alapismereteinek elsajátítása.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. . A nyilvánosság és a média szerepe az ember mindennapi életében: együttműködés, vélemény-megosztás, információ, képzelet, meggyőzés, szórakoztatás.	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
2. Etika – értelmezés, gyakorlati bölcsesség és hivatás. A közkapcsolati és a média- kommunikáció szabályozásának formái. Szerkesztői elvek, etikai kódexek és szakmai standardok. Etikai vétségek elemzése.	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
3. Közérdekű tájékoztatás, közzététel és társadalmi kommunikáció. Az újságírói és a szerkesztői munka etikája.	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
4. „Puha hírek” (életmód- és bulvárújságírás) és a szórakoztató kommunikáció etikai problémái	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
5. Hivatásos média (mainstream media), civil média (citizen media), és a közösségi média etikai kérdései	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
6. A meggyőző kommunikáció (hírdetés, reklám,	Ppt. bemutató,	

közkapcsolatok) etikai kérdései	problematizálás, megvitatás	
7. Sajátos etikai követelmények: a képhasználat etikája. A sajtófotó. Fotóügynökségek Vitéz Ferenc: Hazudik-e a sajtófotó?	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
8. Sajátos etikai követelmények: A (nemi, etnikai, szexuális orientációbeli stb.) sztereotipizáló szemlélet elkerülése	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
9. Sajátos etikai követelmények: a tragédiák újságírói kezelése. Komplex kihívás Height, Joe-Smyth, Frank: Tragédiák és újságírók	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
10. Sajátos etikai követelmények: a Talk Show-k etikai vonatkozásai	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
11. Sajátos etikai követelmények: az gyermekek és fiatalok védelme	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
12. Etikai vétségek elemzésének általános menete	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
13. A jó újságíró erényei	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
14. Az újságíró teljesítményét befolyásoló hiányosságok	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	

Könyvészet

Bajomi-Lázár Péter: Média és társadalom, Antenna könyvek, 2006., 6. Médiaszabályozás, 145–156.;

Bertrand, Claude-Jean: Deontologia mijloacelor de comunicare, Iași, Institutul European, 2000.;

Cheney, George – May, Steve – Munshi, Debashish (eds): The Handbook of Communication Ethics. Routledge, New York, 2011.

Coman, Cristina: Relațiile publice și mass-media, Iași, Polirom, 2000;

Dagenais, Bernard: Profesia de relaționist, Iași, Polirom, 2002;

Davisson, Amber – Booth, Paul (eds): Controversies in Digital Ethics. Bloomsbury, New York, 2016.

Deaver, Frank: 6. Definirea adevărului. 7. Credibilitatea. In: Deaver, Frank: Etica în mass media, București, Silex, 2004., 78–104.;

Habermas, Jürgen: A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriájával kapcsolatban, Budapest, Századvég-Gondolat, 1993;

Macovei, Monica–Dăgăliță, Adriana–Mihai, Dan: Ghid Juridic pentru ziaristi ediția a III-a, ActiveWatch - Agenția de Monitorizare a Presei, București, 2009.

Merchant, Brian: The One Device. The Secret History of the Iphone. Little, Brown and Company, New York–Boston–London, 2017. Designed in California, Made in China, 246–274.

Parsons, Patricia J.: Ethics in Public Relations. A Guide to Best Practice. Second Edition. Kogan Page Limited, London – Philadelphia, 2008.

Peters, Bernhard: A nyilvánosság jelentése. In: Angelusz Róbert-Tardos Róbert-Terestyéni Tamás: Média – Nyilvánosság – Közvélemény. Szöveggyűjtemény. Gondolat Kiadó – PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, 2011

Rivers, William L. - Mathews, Cleve: 5. Eloszlatni a homályt a tárgyilagosság körül. 6. A hírgyűjtés etikája. 7. A tényfeltáró újságírás normái. In: Rivers, William L. - Mathews, Cleve: Médiaetika. [Etica mass-media], Bagolyvár, Budapest, 1999., 90–158. ;

Rivers, William L. - Mathews, Cleve: 8. A hírcsomagolás eikája; 9. Vizuális kommunikáció. In: Rivers, William L. - Mathews, Cleve: Médiaetika. [Etica mass-media], Bagolyvár, Budapest, 1999., 160–194.

Rivers, William L. - Mathews, Cleve: 10. A meggyőzés etikája. 11. A szexizmus kezelése In: Rivers, William L. - Mathews, Cleve: Médiaetika. [Etica mass-media], Bagolyvár, Budapest, 1999., 196–216; 218–240.

Silverstone, Roger: A médiapolisz és a mindennapi élet [Mediapolisul și viața cotidiană]. In: Roger Silverstone: Médiærkölc. A médiapolisz felemelkedése [Etica mediilor. Ascensiunea meadiapolisului], 121–152.

Silverstone, Roger: Szabályozás és műveltség [Reglementare și cultură]: In: R. S.: Médiærkölc. A médiapolisz felemelkedése [Etica mediilor. Ascensiunea meadiapolisului], 181-207;

Ungvári Zrínyi, Imre: Alkalmazott etikai alapfogalmak. Bioetika. Gazdaságetika. Közszolgálati etika. Médiáetika [Concepte fundamentale de etică aplicată. Bioetică. Etica afacerilor. Etica funcționarului public. Etica mass-media]. Cluj-Napoca, Editura Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, 2007., 43–72, 167–194.;

Vis, F., & Goriunova, O. (Eds.): The Iconic Image on Social Media: A Rapid Research Response to the Death of Aylan Kurdi. Visual Social Media Lab December, 2015.

Vitéz Ferenc: Hazudik-e a sajtófotó? [Minte oare fotografia de presă?]. Médiakutató, 2012 nyár.

Zyilnska, Joanna: The Culture of Blogging. At the Crossroads of Narcissism and Ethics. In: Nick Couldry-Mirca Madianou-Amit Pinchevski: Ethics of Media. Palgrave Macmillan, London and New York, 2013. 91-105.

*** Nők és férfiak a hírekben. Aránytalanságok és beidegződések. Példák a magyarországi hírmédiából [Femei și bărbați în mass media. Disproporții și fixații. Exemple din mediile de informație din Ungaria]. Független Médiaközpont, 2014.

<https://www.rac.ro/ro>

<https://www.iqads.ro>

<http://www.legi-internet.ro/legislatie-itc/conventii-internationale/declaratie-privind-libertatea-comunicarii-pe-internet-consiliul-europei.html>

<https://www.apti.ro/bune-practici-comunicarea-pe-internet>

<http://www.legi-internet.ro/legislatie-itc.html>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A nyilvánosság és a média szerepe az ember mindennapi életében Bernhard Peters: A nyilvánosság jelentése [Sensul sferei publice]; Silverstone, Roger: A médiapolisz és a mindennapi élet [Mediapolisul și viața cotidiană].	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
2. A közkapcsolati és a média- kommunikáció szabályozásának formái Bertrand, Claude-Jean: Deontologia mijloacelor de comunicare, BBC Editorial Guidelines. The BBC's Values and Standards; Macovei, Monica–Dăgăliță, Adriana–Mihai, Dan: Ghid Juridic pentru ziariști	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
3. Közérdekű tájékoztatás, közzététel és kommunikáció /Ganea, Liana–Ulmanu, Alexandru Brăduț: 1. Președintele Băsescu și telefonul confiscat, 6. Reporter incognito; Încălcarea gravă a normelor etice și profesionale de către presă, în cazul Marian Cozma,	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
4. Életmód-újságírás, bulvár, szórakoztató kommunikáció/ Antalóczy Tímea: A szappanoperák genezise és analízise [Geneza și analiza formatului reality show] I.-II,	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
5. Hivatásos média (mainstream media), civil média (citizen media), és a közösségi média Justiția și social media - Au început procesele împotriva comentariilor pe Facebook, /www.avocatura.com	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	

6. A meggyőző kommunikáció etikai kérdései Ganea, Liana–Ulmanu, Alexandru Brăduț: 8. Publicitatea și interferența cu spațiul editorial; 9. PR și jurnalism. Unde trasăm granite; Dana Oancea: Conflicte morale în raporturile PR-presă	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
7. A sajtófotó National Press Photographers Association, Inc etikai kódexe	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
8. A sztereotipizáló szemléletmód elkerülése Ganea, Liana–Ulmanu, Alexandru Brăduț: 4. Minorități și stereotipuri;	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
9. Beszámolók tragédiákról Height, Joe-Smyth, Frank: Tragédiák és újságírók	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
10. Kifogásolható nyelvezet és magatartás a Talk Show-k keretében	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
11. Gyerekek és ifjak védelme	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
12. Sajátos erkölcsi követelmények: A gyerekek és fiatalkorúak védelme	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
13. Az újságíró erényei	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	
14. Az újságíró munkáját veszélyeztető hiányosságok	Ppt. bemutató, problematizálás, megvitatás	

Könyvészet

Antalóczy Tímea: A szappanoperák genezise és analízise I.-II., I.: Médiakutató 2001 nyár, https://mediakutato.hu/cikk/2001_02_nyar/04_szappanoperak_genezise; II.: Médiakutató 2001 ősz, http://epa.oszk.hu/03000/03056/00004/EPA03056_mediakutato_2001_osz_08.html

Badea, Camelia: Madalina Manole, ultimul interviu - o inventie Agerpres. Joi, 15 Iulie 2010, ziare.com
BBC Editorial Guidelines. The BBC's Values and Standards, www.bbc.co.uk/editorialguidelines (20.05.2010.)

Chirstians, Clifford-Fackler, Mark-McKee, Kathy: Etica mass-media. Studii de caz, Iasi, Polirom, 2001

Clubul Român de Presa: Codul deontologic al ziaristului

Consiliul Român pentru Publicitate (RAC): Codul de Practica in Comunicarea Comerciala

Convenția Organizațiilor de Media: Codul deontologic al jurnalistului, la Sinaia, 9 - 11 iulie 2004

Ganea, Liana–Ulmanu, Alexandru Brăduț: 1. Președintele Băsescu și telefonul confiscat; 4. Minorități și stereotipuri; 6. Reporter incognito; 8. Publicitatea și interferența cu spațiul editorial; 9. PR și jurnalism.

Unde trasăm granița. In: Ioana Avădani (coord.): Stimularea gândirii critice a jurnaliștilor - Dileme etice și editoriale – Studii de caz din presa românească I., Centrul pentru Jurnalism Independent. București, 2007.

Height, Joe-Smyth, Frank: Tragédiák és újságírók. Útmutató riportereknek és szerkesztőknek [Tragedii și jurnaliști. Ghid pentru reporter și redactori]. Dart Center for Journalism & Trauma, 2003

Obae, Petrisor: Exclusiv! Scandalos. Ultimul interviu cu Madalina Manole a fost inventat de Agerpres! Pagina de media, 15 iulie 2010.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•

10. Értékelés

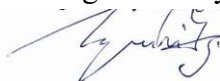
Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Szakmai etikai probléma-helyzetek felismerése	Folyamatos értékelés	10%
	Szakmai etikai probléma-helyzetek elemzése	Írásbeli dolgozat	40%
10.5 Szeminárium / Labor	Kommunikációtudomány jogszabályi alapjára vonatkozó ismeretek elsajátítása, törvényelemzési készségek kialakítása, gyakorlati tudnivalók.	Írásbeli vizsga	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei: átmenő jegy mind az előadási, mind a szemináriumi témákból			
•			

Kitöltés dátuma

2024.03.05.

Előadás felelőse

Dr. Ungvári-Zrínyi Imre

Szeminárium felelőse

Dr. Ungvári-Zrínyi Imre

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2024.03.07.

Intézetigazgató

Conf. univ. dr. Radu Meza